SERWIS INFORMACYJNY POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Nr 45

23 listopada 1994r.

OŚWIADCZENIE REKTORÓW POLSKICH SZKÓŁ WYŻSZYCH

Rektorzy szkół wyższych, zebrani w Lublinie 22 października 1994 roku stwierdzają, że dotychczasowa polityka finansowa władz państwowych w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki powoduje przerzucanie w coraz większym stopniu kosztów kształcenia na samych studentów, zahamowanie badań naukowych i pauperyzację pracowników szkolnictwa wyższego i nauki. Projekt ustawy budżetowej na rok 1995, całkowicie niezgodny z rządowym programem "Strategia dla Polski", wskazuje na zamiar kontynuowania tej polityki. Jej konsekwencją będzie pogłębianie się degradacji systemu edukacji narodowej i nauki, zwłaszcza obniżanie się poziomu kształcenia studentów, załamanie się reform państwa i gospodarki oraz uzależnienie Polski od innych krajów.

Domagamy się od władz państwowych radykalnej zmiany dotychczasowej polityki w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki. W szczególności uważamy za konieczne:

1) zwiększenie nakładów budżetowych na szkolnictwo wyższe i naukę co najmniej do 2% produktu krajowego brutto;
2) ustanowienie w systemie podatkowym rozwiązań, zachęcających do inwestowania w szkolnictwo wyższe i badania naukowe oraz uwzględniających wydatki ponoszone przez pracowników tego sektora na doskonalenie zawodowe i tworzenie warsztatu badawczego;
3) ułatwienie młodzieży dostępu do studiów wyższych przez ustanowienie racjonalnego systemu stypendialnego, wprowadzenie dogodnych kredytów bankowych na pokrycie kosztów studiów i innych form pomocy;
4) zagwarantowanie najniższego wynagrodzenia asystentów na poziomie średniej płacy krajowej, wynagrodzenie profesora na poziomie trzykrotnej wysokości tej płacy i stosownego wzrostu płac pracowników nie będących nauczycielami akademickimi;
5) ustanowienie mechanizmu corocznej waloryzacji nakładów budżetowych na szkolnictwo wyższe i naukę oraz wynagrodzeń w tej gałęzi pracy;
6) zwiększenie nakładów na inwestycje w szkolnictwie wyższym, warunkujące przyjmowanie studentów na studia.

Przedstawione rozwiązania stanowią minimum środków koniecznych do zahamowania narastającego kryzysu systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Bez ich realizacji rektorzy nie będą mogli należycie kierować szkołami wyższymi, tym bardziej, że napięcie w środowisku akademickim rośnie, czego wyrazem są spontaniczne akcje protestacyjne.

Oczekujemy, że Rząd, a w szczególności Minister Edukacji Narodowej, którego starania o sprawy szkolnictwa wyższego i nauki oceniamy jako niezadowalające, a także Parlament podejmą konkretne działania w odpowiedzi na nasze oświadczenie. Brak tych działań zmusi szkoły wyższe do drastycznego ograniczenia przyjęć młodzieży na studia.

Pod oświadczeniem podpisali się rektorzy czterdziestu pięciu wyższych szkół autonomicznych

STANOWISKO SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
w sprawie pogłębiającego się kryzysu finansowego w szkolnictwie wyższym
(uchwalone na posiedzeniu Senatu w dniu 9 listopada 1994 r.)

Senat Politechniki Gdańskiej w pełni popiera stanowisko Rektorów Polskich Szkół Wyższych w sprawie finansowania szkolnictwa wyższego i nauki, wyrażone w dniu 22 października 1994 r. w Lublinie.

Systematyczne, od wielu lat obniżanie dotacji na edukację i badania naukowe stanowi realną groźbę cofnięcia kraju z drogi rozwoju cywilizacyjnego oraz załamania innych dziedzin naszej gospodarki.

Polskie uczelnie, w tym Politechnika Gdańska, jak żaden inny dział gospodarki narodowej, dokonały w okresie ostatnich lat wyraźnego zwiększenia efektów. Stało się to możliwe wyłącznie dzięki ogromnemu wysiłkowi społeczności akademickiej, bez zwiększenia zatrudnienia i przy obniżonych dotacjach. Dzięki temu została znacznie zwiększona liczba młodzieży studiującej w polskich uczelniach, a kilkaset tysięcy młodych ludzi zamiast pobierania zasiłków dla bezrobotnych ma możliwość pogłębiania wiedzy i zdobywania kwalifikacji zawodowych. Wszystkie możliwe rezerwy zostały jednak już całkowicie wyczerpane. Uczelnie znalazły się w sytuacji krytycznej. Brakuje środków na kształcenie już przyjętych studentów.

Żenująco niskie uposażenia pracowników wyższych uczelni powodują obniżanie potencjału dydaktyczno-naukowego. Brak środków na wyposażenie sal wykładowych i pracowni, na pomoce naukowe i podręczniki, na wzrastające koszty utrzymania pomieszczeń i na remonty uniemożliwiają kształcenie na dotychczasowym poziomie.

Sprawa zapewnienia właściwych środków na edukację w budżecie na 1995 rok nie może być rozpatrywana w kategoriach komu te środki odebrać! To właśnie uczelniom środki te zostały w ostatnich latach odebrane i przeznaczone na inne cele! Domagamy się więc co najmniej przywrócenia tych proporcji wydatków w budżecie na oświatę, szkolnictwo wyższe i naukę, jakie były przed kilku laty. Jeśli tak się nie stanie szkoły wyższe zostaną zmuszone do drastycznego obniżenia liczby przyjmowanych studentów. Będzie to miało wpływ nie tylko na obniżenie liczby kształconej młodzieży, ale również na wzrost liczby bezrobotnych. Skutki tego będą nieodwracalne dla przyszłości Rzeczypospolitej Polskiej.

prof. dr hab. inż. Edmund WITTBRODT Przewodniczący Senatu, Rektor Politechniki Gdańskiej

Powyższa uchwała została przyjęta jednomyślnie. Jednocześnie Senat dyskutując i głosując nad zasadami przyjęć na studia w roku akademickim 1995/1996 nie określił limitów przyjęć, uzależniając je od dotacji budżetowej na działalność dydaktyczną w 1995 r. Wynika to z konieczności zagwarantowania odpowiedniego poziomu kształcenia przede wszystkim osobom już studiującym.

W dniu 18 listopada 1994 r. w Auli Politechniki Gdańskiej odbyło się spotkanie (wiec) całego środowiska akademickiego naszego regionu zorganizowane wspólnie przez prof. Edmunda WITTBRODTA, przewodniczącego Rady Rektorów Pomorza Nadwiślańskiego, rektora Politechniki Gdańskiej oraz NSZZ "Solidarność" uczelni Trójmiasta. Organizatorzy zwrócili się z apelem "*o solidarne wsparcie protestu społeczności akademickiej Trójmiasta przeciwko polityce Rządu RP, która m.in. poprzez ustawę budżetową na rok 1995 spowoduje pogorszenie - krytycznej już dzisiaj - sytuacji polskich uczelni, a tym samym uniemożliwi budowę nowoczesnego państwa*". W spotkaniu wziął również udział Marian KRZAKLEWSKI, przewodniczący KK NSZZ "Solidarność". Podjęta rezolucja, której pełny tekst prezentujemy, została natychmiast przekazana Maciejowi PŁAŻYŃSKIEMU, wojewodzie gdańskiemu, przedstawicielowi Rządu RP na naszym terenie oraz przesłana do najwyższych władz państwowych.

REZOLUCJA

podjęta przez przedstawicieli środowiska akademickiego i naukowego Trójmiasta

zebranych w dniu 18 listopada 1994r. w Auli Politechniki Gdańskiej

KSZTAŁCENIE MŁODZIEŻY I BADANIA NAUKOWE NIEZBĘDNYM WARUNKIEM ROZWOJU NOWOCZESNEGO PAŃSTWA

Pozycja państwa we współczesnym świecie zależy od wykształcenia jego obywateli. Społeczeństwo źle wykształcone będzie w konsekwencji biedne, lekceważone i bezwzględnie wykorzystywane jako tania siła robocza. Za absurdalne należy zatem uznać coraz częściej pojawiające się tezy, iż rozwój i reformę edukacji można odłożyć do czasu wyraźnej poprawy finansów państwa.

Politycy chętnie używają modnego hasła INWESTOWANIE W CZŁOWIEKA. Znajdujemy je w przedwyborczych deklaracjach rządzącej koalicji, oficjalnych wystąpieniach premiera i w "Strategii dla Polski". Wbrew tym deklaracjom systematycznie obniżane są nakłady na szkolnictwo wyższe i badania naukowe.

Udział wydatków na szkolnictwo wyższe w produkcie krajowym brutto spadł z 1,1% PKB w r.1990 do ok. 0.78% PKB w r.1994. Podobnie wygląda sprawa finansowania nauki. Spadło ono z 1,9% PKB w roku 1990 do ok. 0,6% PKB w roku 1994. Jest szczególnie uderzające, że tendencja ta utrzymuje się mimo kolejnego roku wzrostu gospodarczego, a uzasadnienia poszukuje się w komunistycznej doktrynie "sfery nieprodukcyjnej", która rzekomo zawsze marnotrawi przeznaczone na jej funkcjonowanie środki.

Przedstawione przez MEN jesienią br. dane ukazują wyniki działań podejmowanych przez uczelnie od 1990 roku. Trudno byłoby znaleźć inną dziedzinę, w której wzrost efektywności wykorzystania środków byłby tak znaczny. Najdobitniejszym tego wyrazem jest wzrost liczby studentów z 327 tys. w roku 1990 do 595 tys. w roku 1994. Dokonano tego kosztem pracowników i studentów, obniżając ekwiwalent za prace dla nauczycieli do ok. 70% średniej krajowej a dla nie nauczycieli nawet do ok. 60% średniej krajowej, przy jednoczesnej znacznej redukcji zatrudnienia. W tym samym czasie dotacja na jednego studenta spadła do 1/3 nakładów roku 1990. Stwierdzamy, że takie działania już w najbliższym roku doprowadzą do ograniczenia liczby młodzieży przyjętej na studia.

POLITYKA OGRANICZANIA DOSTĘPNOŚCI KSZTAŁCENIA STOI W WYRAŹNEJ SPRZECZNOŚCI Z OCZEKIWANIAMI I POTRZEBAMI SPOŁECZNYMI ZNAJDUJĄCYMI SWÓJ WYRAZ W NABORZE MŁODZIEŻY NA STUDIA ŻĄDAMY OD PARLAMENTU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ OKREŚLENIA MIEJSCA KSZTAŁCENIA MŁODZIEŻY I BADAŃ NAUKOWYCH W PROCESIE PRZEMIAN EDUKACYJNYCH I GOSPODARCZYCH NASZEGO PAŃSTWA

Domagamy się:

1. Przyjęcia stałej zasady ustalania poziomu finansowania edukacji i nauki w odniesieniu do Produktu Krajowego Brutto w wysokości:
   - szkolnictwo wyższe - 2%PKB
   - nauka - 2%PKB
2. Opracowania systemów finansowania edukacji i nauki zapewniających, przez odpowiednią politykę podatkową i kredytową, odopływ środków także ze źródeł pozabudżetowych.
3. Ustalenia warunków i harmonogramu wprowadzenia żądanych rozwiązań.

Domagamy się także natychmiastowego podjęcia decyzji powstrzymujących procesy niszczące szkolnictwo wyższe i naukę:

1. Zagwarantowania w ustawie budżetowej na 1995 rok realnego wzrostu dotacji na szkolnictwo wyższe i naukę.
2. Odrzucenia rządowego projektu ustawy o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej na lata 1995-98 i przywrócenia zasad wynagradzania pracowników cywilnej sfery budżetowej zgodnie z ustawą z 31 grudnia 1989r., wiążącą płace tej sfery wskaźnikiem 106% z płacami pracowników sfery przedsiębiorstw.
3. Wypłaty zaległej waloryzacji za 1991 i 1992 rok.

KSZTAŁT BUDŻETU NA 1995 ROK I TOWARZYSZĄCYCH MU USTAW BĘDZIE DLA NAS WYRAZEM RZECZYWISTYCH INTENCJI KOALICJI RZĄDOWEJ

Zebrani na wiecu w Politechnice Gdańskiej Przedstawiciele środowiska akademickiego i naukowego Trójmiasta

W imieniu zebranych prof. dr hab. inż. Edmund Wittbrodt Przewodniczący Rady Rektorów Pomorza Nadwiślańskiego

Tadeusz Kolenda Przewodniczący Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność" Uczelni Trójmiasta

STANOWISKO RADY REKTORÓW POMORZA NADWIŚLAŃSKIEGO

z dnia 21 listopada 1994r.

w sprawie pogłębiającego się kryzysu finansowego w szkolnictwie wyższym

Rada Rektorów Pomorza Nadwiślańskiego, w skład której wchodzą rektorzy uczelni wszystkich typów z terenu Trójmiasta, Bydgoszczy, Torunia i Słupska, w pełni popiera uchwałę rektorów uczelni autonomicznych podjętą na spotkaniu w Lublinie w dniu 22 października br. w sprawie dramatycznej sytuacji szkolnictwa wyższego w Polsce.

Rektorzy Pomorza Nadwiślańskiego oczekują od Parlamentu Rządu RP zdecydowanej poprawy sytuacji finansowej szkolnictwa wyższego oraz przedstawienia długofalowej polityki Państwa w zakresie edukacji narodowej, zapewniającej szeroki dostęp młodzieży do studiów.

prof. dr hab. inż. Edmund Wittbrodt Przewodniczący Rady Rektorów Pomorza Nadwiślańskiego

Redakcja :
Jerzy Kulas - Biuro Rektora, tel. 47-17-10

Redakcja techniczna, skład i druk:
Zakład Poligrafii PG - 500 egz.